

Umetnički istraživački centar „Artpool“

Budimpešta 1061, Trg Franca Lista, prvi sprat
www.artpool.hu

Umetnički istraživački centar „Artpool“ je slobodni, neprofitni umetnički arhiv i izložbeni prostor u Budimpešti, u Mađarskoj, posvećen savremenim međunarodnim avangardnim medijskim umetnostima kao što su Fluksus, konceptualna umetnost, umetnost performansa, vizuelna i konkretna poezija, zvučna poezija, knjige umetika, mejl-art, umetnička štampa, umetničke razglednice, umetnička periodika, kopi-art, kompjuterska umetnost, video-art i „javna umetnost“, itd.

Osnovan je 1979. godine u skladu s koncepcijom „Aktivnog arhiva“ Đerđa Galantaja kao centar za onu vrstu avangardne umetnosti koju je zvanično prokazao ili zabranio nacionalni establišment. Osnovli su ga vizuelni umetnici Đerđ Galantai i Julije Klaničaj kao ogranak galerije „Chapel Studio“ i oni i dalje upravljaju njegovim radom. Umetnički prostor u Balatonboglaru, otvoren je 1970. godine, i tokom svog četvorogodišnjeg rada, sve dok ga nisu zatvorile komunističke vlasti 1973. godine, postao je centar „tolerisane“ i „zabranjene“ (avangardne) umetnosti, te „kolevka“ promene kulturnog sistema.

Između 1979. i 1989. godine, postojeći na rubu zabrane i tolerisanja, Artpool je organizovao nekoliko izložbi i umetničkih događaja. Od 1983. do 1985. godine, Artpool je ilegalno objavio 11 brojeva *Aktuális Levél*-a (Artpool-ovo pismo), *andergrund* (samizdat) umetničkog časopisa, koji je bio jedan od glavnih izvora za nezvaničnu umetnost tog doba u Mađarskoj. Osam programa „Radija Artpool“ „emitovano“ je između 1983. i 1987. godine na audio-kasetama.

Cilj Artpool-a sastojao se u tome da, s jedne strane, nadoknadi izolaciju i nedostatak informacija koji su karakterisali mađarsku savremenu umetnost tog doba, i, s druge, da se prihvati zadatka dokumentovanja umetničkih događaja u Mađarskoj koji nisu uživali blagonakloni tretman od strane onovremenog kulturno-političkog establišmenta, i koji, stoga, nisu dobijali nikakav publicitet. Prikupljajući dokumenta, retrospektivno i prospektivno, osnivači su stvorili arhiv koji omogućava budućim generacijama umetnika i istoričara umetnosti da nastave intelektualne i umetničke poduhvate koje su izvele generacije umetnika iz

sezdesetih, sedamdesetih i osamdesetih godina. Na početku svog rada, Artpool-ov projekt definisao je Galantai kao avangardni umetnički „arhiv“, što je značilo da je on tražio nove forme društvene akcije, organizovao različite događaje i revnosno učestvovao u procesima koji su se odvijali u tom trenutku, dokumentujući i arhivirajući sve to, slobodno deleći informacije. Utemeljen na konceptu „aktivnog arhiva“, Istraživački centar Artpool otvoren je 1992. – nakon političkih promena iz 1989. godine – kao javna institucija. Tokom više od 20 godina Artpool-om su upravljali njegovi osnivači kao neprofitnom organizacijom, koju je najpre finansijski podržavala budimpeštanska lokalna vlast, a zatim ministarstvo kulture ili kroz fondove dobijene na tenderima, da bi kasnije prerastao u naučni institut s međunarodnim ugledom.

Zbirka Umetničkog istraživačkog centra Artpool dokumentuje pokrete, tendencije i težnje u istoriji umetnosti koje su se pojavile počev od šezdesetih godina, uključujući ono što je nazvano nezvaničnim umetničkim tendencijama (*andergrund*, *samizdat*). Površina od 650 m² i 2.300 sati digitalizovanog materijala omogućava istraživanje rada otprilike 7.500 umetnika, umetničkih grupa i instituta, obuhvatajući doslovce sve grane likovne i primenjene umetnosti, predstavljajući zapanjujući spektar s neverovatnim brojem umetnika. Zahvaljujući dokumentima i radovima koje čuva, Artpool je idealno mesto istraživanja koje daje uvid u intelektualne razvojne tokove jedne epohe.

Istraživanje obavljeno na ovom mestu tokom poslednje dve decenije doprinelo je nastanku više od 70 magistarskih radova i više od 20 doktorskih disertacija, kao i organizaciji brojnih međunarodnih izložbi, umetničkih događaja, konferencija i radionica. Artpool-ove štampane i online publikacije i katalogi su edukativni i istraživački materijal od neprocenjive vrednosti.

Kao rezultat dugogodišnjih pregovora i pripremnog rada iz 2015, Umetnički istraživački centar Artpool pripojio se Muzeju likovne umetnosti u Budimpešti, i od tada deluje kao državna institucija, kao zasebna celina unutar Muzeja likovne umetnosti pod vođstvom svojih osnivača.

Artpool Art Research Center

1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 10, first floor
www.artpool.hu

Artpool Art Research Center is a free, non-profit art archive and exhibition space in Budapest, Hungary, dedicated to contemporary international avant-garde media arts, such as Fluxus, concept art, performance art, visual and concrete poetry, sound poetry, artists' bookworks, mail art, artist-tamp, artists' postcards, artists' periodicals, copy art, computer art, video art and 'public art', etc.

It was founded in 1979 based on György Galántai's "Active Archive" conception as a center for the type of avant-garde art that was officially condemned or prohibited by the national establishment. It was founded, and is still run by György Galántai visual artists and Júlia Klanczay, as an offshoot of György Galántai's Chapel Studio, an artist-run space in Balatonboglár which opened in 1970 and during its four years of operation, until its termination by the Communist authorities in 1973, became the centre of 'tolerated' and 'banned' (avant-garde) art and the 'cradle' of a cultural system change.

Between 1979 and 1989, existing on the verge of being banned and tolerated, Artpool organised several exhibitions and art events. From 1983 to 1985, Artpool illegally published 11 issues of "Aktuális Levél" (Artpool Letter), an underground (*samizdat*) art magazine which was the only source on unofficial art of that time in Hungary. Eight programs of the Radio Artpool were "broadcasted" between 1983 and 1987 on audio cassettes.

The objective of Artpool was on the one hand to compensate for the isolation and lack of information that characterised Hungarian contemporary art at the time, and, on the other hand, it undertook the task of documenting those art events in Hungary that were out of favour with the era's cultural policy and thus was not given any publicity. By collecting documents retrospectively and prospectively, the founders built an archive that allows future generations of artists and art historians to continue those intellectual and artistic endeavours that were carried out by the artist generations of the 1960s, 70s and 80s.

Initially, the Artpool project was defined by Galántai as an avant-garde art 'archive', which meant

that it sought new forms of social action, organised various events and proactively participated in processes ongoing at the time, while documenting and archiving it all, and freely sharing information. Founded on this concept called 'Active Archive', the Artpool Art Research Center was opened in 1992 – following the political changes of 1989 – as a public institution. Artpool was operated by its founders for more than twenty years as a non-profit organisation, first sponsored by the municipality of Budapest and then by the ministry of culture and funds through tendering and grew into a scientific institute with an international repute.

The collection of the Artpool Art Research Centre documents the history of art movements, trends and aspirations that emerged from the 1960s, including what is termed as unofficial artistic trends (*underground*, *samizdat*). The archives' 650 running metres and 2,300 hours of digitalised material allows research into some 7,500 artists, art groups and institutes, extending to virtually every branch of fine and applied arts, representing a staggering spectrum with an astounding number of artists. Thanks to the documents and works it preserves, Artpool is an ideal place of research providing an insight into the intellectual developments of an era.

Research conducted here in the past two decades contributed to more than seventy theses and more than twenty PhD dissertations, as well as to the organisation of numerous international exhibitions, arts events, conferences and workshops. The printed and online publications and catalogues of Artpool are invaluable educational and research resources.

As a result of many years of negotiations / preparatory work from 2015, the Artpool Art Research Center joined the Museum of Fine Arts in Budapest and since then operates as a state institution, as a separate unit of the Museum of Fine Arts under the leadership of its founders.

Istraživački kutak za Artpool-ovu digitalizovanu video-kolekciju
Research corner for the digitized video collection of Artpool

Arhivske kutije s mejl-art dokumentacijom u Umetničkom istraživačkom centru „Artpool“
Archive boxes with mail art documentation at Artpool Art Research Center

Sadržaj arhivskih kutija u Artpool-u (dosije Tibora Hajasja)
Content of the archive boxes at Artpool (file of Tibor Hajas)

Radionica za studente Kraljevskog koledža umetnosti, London, 2015. godine. Julija Klaničaj predstavlja Artpool.
Workshop for students of the Royal College of Art, London, 2015. Julia Klanczay presenting Artpool

Istraživanje postera u Artpool-u
Researching the posters at Artpool

Konferencija za štampu u Artpool-u, novembra 2015. godine, o Umetničkom istraživačkom centru „Artpool“ koji postaje odeljenje Muzeja likovne umetnosti u Budimpešti. U sredini Đerđ Galantai, osnivač Artpool-a, i László Báán, direktor Muzeja likovne umetnosti
Press conference at Artpool in November 2015 about Artpool Art Research Center becoming a department of the Museum of Fine Arts. In the middle György Galántai founder of Artpool and László Báán director of the Museum of Fine Arts

Grupa „C-MAP“ koju čine kustosi Muzeja moderne umetnosti u Njujorku (MOMA) tokom istraživačke posete Umetničkom istraživačkom centru „Artpool“, 2014. godina
MOMA curators' C-MAP group on a research-visit at Artpool Art Research Center, 2014

Artpool-ove publikacije iz sedamdesetih i osamdesetih godina
Artpool's publications from the 1970s and 80s

Đerđ Galántaj, osnivač/pokretač Artpool-a
György Galántai founder/initiator of Artpool